RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 12 iulie 2011

privind Programul național de reformă din 2011 al Regatului Unit și de emitere a unui aviz al Consiliului privind Programul de convergență actualizat al Regatului Unit pentru perioada 2011-2014

(2011/C 217/04)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice [1], în special articolul 9 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

întrucât:

(1) La 26 martie 2010, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei de lansare a unei noi strategii pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, Strategia Europa 2020, pe baza unei coordonări consolidate a politicilor economice, care se va concentra pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere durabilă și de competitivitate al Europei.

(2) La 13 iulie 2010, Consiliul a adoptat o recomandare privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii Europene (2010-2014), iar la 21 octombrie 2010, a adoptat o decizie privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre [2], care formează împreună „orientările integrate". Statele membre au fost invitate să țină seama de orientările integrate în cadrul politicilor economice și de ocupare a forței de muncă naționale.

(3) La 12 ianuarie 2011, Comisia a adoptat prima analiză anuală a creșterii, marcând începutul unui nou ciclu de guvernanță economică în UE și primul semestru european de coordonare *ex ante* și integrată a politicilor, care se înscrie în cadrul Strategiei Europa 2020.

(4) La 25 martie 2011, Consiliul European a aprobat prioritățile privind consolidarea bugetară și reforma structurală (în conformitate cu concluziile Consiliului din 15 februarie și 7 martie 2011 și ca urmare a analizei anuale a creșterii efectuată de Comisie). Acesta a subliniat necesitatea de a acorda prioritate restabilirii bugetelor solide și sustenabilității finanțelor publice, reducerii șomajului prin intermediul reformelor pieței forței de muncă și depunerii de noi eforturi în vederea consolidării creșterii economice. Consiliul European a solicitat statelor membre să transpună aceste priorități în măsuri concrete pe care să le includă în programele lor de stabilitate sau de convergență și în programele naționale de reformă.

(5) La 28 aprilie 2011, Regatul Unit a prezentat actualizarea pe 2011 a Programului său de convergență, care vizează perioada 2011-2014, și Programul național de reformă pe 2011. Pentru a se ține seama de interconexiuni, cele două programe au fost evaluate în același timp. Pentru prima dată, Programul de convergență al Regatului Unit a cuprins previziuni economice și fiscale realizate de noul Oficiu pentru Responsabilitate Bugetară (*Office for Budget Responsibility* – OBR), organism independent, ceea ce reprezintă o îmbunătățire bine-venită a cadrului fiscal al Regatului Unit.

(6) Regatul Unit a fost expus în mod deosebit la criza financiară internațională din cauza sectorului său financiar extins, integrat la nivel mondial și din cauza nivelurilor înalte de îndatorare a gospodăriilor. PIB-ul a scăzut cu 0,1 % în 2008 și cu 4,9 % în 2009. Guvernul Regatului Unit a intervenit masiv pentru a sprijini sectorul bancar și a furnizat lichidități suplimentare excepționale întregului sector. Deficitul public a crescut cu 8,5 puncte procentuale în doi ani, ajungând la 11,2 % din PIB în 2009. Rata șomajului a crescut de la 5,3 % în 2007 până la 7,6 % în 2009. Creșterea economică a revenit în al patrulea trimestru al anului 2009, deși producția rămâne sub nivelul cel mai înalt înregistrat înainte de criză. Perspectivele pe termen scurt sunt o creștere economică moderată generată de investiții corporative puternice și o relansare a exporturilor nete, determinată de rata de schimb. Cu toate acestea, creșterea economică va fi ținută în loc de o creștere slabă sau negativă a consumului în gospodărie și a celui public. Se preconizează că inflația va rămâne cu mult deasupra obiectivului oficial, de 2 %, în 2011, conducând la creșteri ale taxei pe valoarea adăugată și ale prețurilor la produse de import și la energie, înainte de a scădea în 2012. Este posibil ca inflația ridicată să afecteze veniturile reale deoarece creșterea salarială rămâne scăzută. Principalele riscuri care amenință previziunile sunt ca relansarea investițiilor corporative sau a exporturilor nete să nu se materializeze și posibilitatea ca inflația ridicată persistentă să împiedice utilizarea politicii monetare pentru a compensa cheltuielile publice mai reduse.

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

[2] Menținute pentru 2011 prin Decizia 2011/308/UE a Consiliului din 19 mai 2011 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre (JO L 138, 26.5.2011, p. 56).

(7) Pe baza evaluării Programului de convergență actualizat, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1466/97, Consiliul consideră că scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare este plauzibil, exceptând anul 2012, când ar putea fi puțin prea favorabil. Programul de convergență nu include un obiectiv pe termen mediu (OTM) așa cum este prevăzut de codul de conduită, deși acesta poate fi derivat din obiectivele programului. Obiectivul strategiei bugetare este reducerea deficitului de la 9,9 % în 2010-2011 la 1,7 % în 2015-2016, în principal pe baza limitării cheltuielilor, strategie în sensul dovezii consolidărilor fiscale care au sprijinit creșterea. Programul de convergență prevede reducerea deficitului sub valoarea de referință de 3 % până în 2014-2015, termenul stabilit de Consiliu. Pornind de la o rată a datoriei de 78,7 % în 2010-2011, previziunile bugetare din Programul de convergență prevăd că rata datoriei va crește la 87,2 % până în 2013-2014 înainte de a începe să scadă lent. Efortul bugetar anual mediu în perioada 2010-2011 până în 2014-2015 este de 1,6 %. Acesta este ușor inferior celui recomandat de Consiliu în decembrie 2009 (1,75 % din PIB), dar este cu toate acestea adecvat, având în vedere că efortul este continuat pornindu-se de la un deficit cu mult mai mic decât se preconizase în 2009-2010 și, prin urmare, este în conformitate cu reducerea deficitului global sub valoarea de referință până în 2014-2015. Potrivit ultimei evaluări efectuate de Comisie, riscurile referitoare la sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice par să fie ridicate.

Costurile pe termen lung generate de îmbătrânirea populației se situează peste media UE, iar situația bugetară curentă afectează negativ costurile generate de îmbătrânirea populației. Conform poziției bugetare actuale, datoria ar urma să crească până la 128 % din PIB până în 2020. Cu toate acestea, punerea în aplicare completă a Programului de convergență ar fi suficientă pentru a înscrie datoria pe o pantă descendentă, dar aceasta tot ar fi de peste 80 % până în 2020. Dincolo de planurile sale de consolidare, Guvernul Regatului Unit a anunțat măsuri care vor sprijini sustenabilitatea pe termen lung; acestea includ devansarea datei creșterii planificate a vârstei de pensionare în sistemul public de la 65 la 66 de ani și schimbări ale metodei de indexare a anumitor prestații și praguri fiscale.

(8) Punerea în aplicare a consolidării bugetare propuse rămâne o provocare majoră. Asigurarea că nu vor exista abateri de la planurile de cheltuieli publicate va fi esențială pentru restabilirea unei poziții bugetare sustenabile. Având-se în vedere aceasta, nivelurile nemaiîntâlnit de scăzute ale investițiilor publice în infrastructură, în special în ceea ce privește transporturile, înseamnă că ar trebui să se acorde prioritate cheltuielilor care favorizează creșterea economică. Asigurarea unor excedente primare suficiente pe termen mediu, așa cum sunt deja prevăzute în Programul de convergență, va contribui la îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice.

(9) Piața flexibilă a muncii în Regatul Unit i-a permis acestuia să facă față destul de bine contracției mari a PIB-ului pe perioada crizei. Cu toate acestea, creșterile șomajului au fost cele mai mari în rândul tinerilor: între 2008 și 2010 rata șomajului în rândul tinerilor a crescut de la 15 % la aproape 20 %. Rezultatele slabe pe piața muncii pentru tineri sunt legate de deficiențe mai generale și structurale în ceea ce privește furnizarea de competențe. Procentajul persoanelor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani din Regatul Unit care abandonează timpuriu sistemul de educație și formare profesională, care se ridică la 15,7 %, este mai mare decât media UE, respectiv 14,4 %. Dacă ponderea persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani cu nivel înalt de calificare este deosebit de ridicată în Regatul Unit, există deficiențe la nivelul calificărilor intermediare, procentajul persoanelor din această categorie situându-se în prezent sub media UE. O provocare-cheie suplimentară pentru piața muncii din Regatul Unit o reprezintă procentajul semnificativ de copii care trăiesc în gospodării în care membrii acesteia nu au un loc de muncă, respectiv 17,5 %, acesta fiind cel mai înalt nivel în UE, unde media globală este de 10,2 %. Problema este acută în special pentru familiile monoparentale, reflectând stimulente financiare precare și lipsa de opțiuni viabile de îngrijire a copiilor: peste 32 % din persoanele care au copii în îngrijire sunt inactive sau lucrează cu fracțiune de normă din cauza lipsei de servicii de îngrijire (cu 4 puncte procentuale mai mult decât media UE).

(10) Regatul Unit a înregistrat o explozie a prețurilor locuințelor în decada dinaintea crizei. Prețurile au scăzut vertiginos după criză, dar și-au revenit parțial de atunci și rămân la niveluri nemaiîntâlnit de ridicate. Nivelurile tranzacțiilor au scăzut drastic și au rămas foarte scăzute. Explozia prețurilor locuințelor a contribuit la creșterile puternice ale gradului de îndatorare a gospodăriilor și la creșterea nesustenabilă a consumului gospodăriilor în decada dinaintea crizei. Prăbușirea tranzacțiilor imobiliare a condus la o scădere corespunzătoare a încasărilor din impozitarea tranzacțiilor imobiliare, contribuind la înrăutățirea poziției bugetare a Regatului Unit. Deficiențele de pe piața imobiliară explică, de asemenea, cheltuielile mari ale Regatului Unit pentru alocații pentru locuințe și ponderea mare a persoanelor care beneficiază de locuințe subvenționate de stat. Regatul Unit a anunțat reforme inițiale ale sistemului său de planificare și ale reglementărilor privind ipoteca. Având în vedere importanța acestei provocări pentru toate sectoarele economiei Regatului Unit, este cazul ca, pornindu-se de la aceste măsuri, să se dezvolte un pachet mai cuprinzător de reforme, inclusiv pe piața ipotecară și în ceea ce privește impozitarea proprietății, pentru a se soluționa aceste probleme.

(11) O redresare a investițiilor private ar fi o componentă esențială de reechilibrare necesară a economiei, fără a se mai baza pe consumul intern, și ar contribui la câștiguri de productivitate. Studiile sugerează că disponibilitatea și costul creditelor reprezintă o constrângere importantă pentru planurile de investiții și de extindere în sectorul privat, cu precădere în cazul întreprinderilor mai mici care se bazează pe finanțarea bancară. Rata anuală de creștere a împrumuturilor acordate întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) este negativă începând cu sfârșitul anului 2009, împrumuturile către întreprinderile mici contractându-se chiar și mai vertiginos. Mai mult, în timp ce spread-ul ratelor de referință pare a se fi stabilizat în cazul întreprinderilor mijlocii, în cazul întreprinderilor mici a crescut, într-o oarecare măsură. Recent, Regatul

Unit a instituit o serie de măsuri pentru îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare, inclusiv vehicule de investiții sponsorizate de stat și încheierea unui acord cu băncile din Regatul Unit prin care acestea trebuie să își sporească volumul brut al împrumuturilor acordate IMM-urilor. Este important să se recunoască și provocările existente de partea cererii, iar întreprinderile va trebui să își îndeplinească rolul utilizând sistemele care li se pun la dispoziție. Pentru a dezvolta o soluție care să poată să continue să funcționeze fără intervenție guvernamentală constantă, este nevoie de reforme suplimentare în scopul îmbunătățirii concurenței în sectorul bancar și al facilitării dezvoltării în continuare de piețe pentru finanțare nebancară accesibilă întreprinderilor mici și mijlocii.

(12) Comisia a evaluat Programul de convergență și Programul național de reformă. Ea a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Regatul Unit, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea consolidării guvernanței economice globale a UE prin includerea unor parametri la nivelul UE în cadrul deciziilor naționale viitoare. Comisia consideră că programele stabilesc măsuri ambițioase de reducere a deficitului și încurajează guvernul să acționeze așa cum și-a planificat. Ar trebui, de asemenea, să fie luate măsuri suplimentare pentru reformarea pieței locuințelor, pentru reducerea șomajului în rândul tinerilor, a abandonului școlar timpuriu, pentru soluționarea situației copiilor care trăiesc în gospodării în care membrii acesteia nu au un loc de muncă și pentru îmbunătățirea disponibilității creditelor către sectorul privat.

(13) În lumina prezentei evaluări și ținând seama, de asemenea, de Recomandarea Consiliului din 2 iunie 2010, formulată în temeiul articolului 126 alineatul (7) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul a examinat actualizarea din 2011 a Programului de convergență al Regatului Unit și avizul său [1] se regăsește în special în recomandările 1 și 2 de mai jos. Ținând seama de concluziile Consiliului European din 25 martie 2011, Consiliul a examinat Programul național de reformă al Regatului Unit,

RECOMANDĂ ca Regatul Unit să întreprindă acțiuni în perioada 2011-2012, astfel încât:

1. Să realizeze consolidarea bugetară prevăzută care vizează un deficit de 6,2 % din PIB în perioada 2012-2013, în conformitate cu recomandarea Consiliului în cadrul procedurii de deficit excesiv, și care stabilește readuce rata înaltă a datoriei publice pe o pantă descendentă în momentul în care deficitul excesiv este corectat înainte de terminarea perioadei programului. Să garanteze că nu există abateri de la obiectivele ambițioase de reducere a cheltuielilor, consolidând astfel sustenabilitatea pe termen lung. Având în vedere aceasta, să acorde prioritate cheltuielilor care favorizează creșterea economică.

2. Să elaboreze un program de reformă care soluționează impactul destabilizator al ciclului prețurilor la locuințe asupra finanțelor publice, a sectorului financiar și a economiei, în vederea atenuării problemelor accesibilității și necesității unor subvenții de stat pentru locuințe. Ar putea fi avut în vedere un set larg de măsuri și instrumente de politică, inclusiv reforme ale pieței ipotecare, reglementări financiare, impozitarea proprietăților și sistemul de planificare pentru a preveni volatilitatea excesivă.

3. Să întreprindă măsuri până în 2012 pentru a garanta intrarea pe piața muncii a unei proporții mai mari de tineri având competențe adecvate și pentru a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională a persoanelor de 18-24 de ani care au întrerupt studiile sau formarea fără a obține o diplomă. Să soluționeze problema lipsei de competențe prin creșterea numărului persoanelor care obțin calificări intermediare, în conformitate cu nevoile pieței muncii.

4. Să ia măsuri, în cadrul planurilor bugetare actuale, pentru a reduce numărul de gospodării în care niciunul dintre membri nu are un loc de muncă prin concentrarea eforturilor asupra celor care sunt inactivi din cauza responsabilităților de îngrijire, inclusiv asupra părinților singuri.

5. Să pună în aplicare măsurile deja anunțate și să continue activitatea pentru a îmbunătăți disponibilitatea finanțării bancare și nebancare pentru sectorul privat și în special pentru IMM-uri, recunoscând în același timp provocările existente de partea cererii. Să încurajeze concurența în sectorul bancar și să analizeze în piață posibilitățile de îmbunătățire a accesului la finanțare nebancară, cum ar fi, de exemplu, prin capital de risc, prin capital pentru investiții și prin datorii emise pe piețe publice.

Adoptată la Bruxelles, 12 iulie 2011.

Pentru Consiliu

Președintele

J. VINCENT-ROSTOWSKI

[1] Prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.